

Slovensko zdravniško društvo
Sekcija za preventivno medicino

MOTIVACIJA DRUŽINSKIH ZDRAVNIKOV ZA CEPLJENJE ODRASLIH PROTI PNEVMOKOKNIM OKUŽBAM

doc. dr. Nena Kopčavar Guček

Spletno izobraževanje o
CEPLJENJU PROTI PNEVMOKOKNIM OKUŽBAM
„POVEČAJMO PRECEPLJENOST STAREJŠIH IN KRONIČNIH BOLNIKOV“

VLOGA ZDRAVNIKA DRUŽINSKE MEDICINE PRI CEPLJENJU

- svoje bolnike dobro pozna
- je z njimi v pogostem in kontinuiranem stiku
- odnos bolnik-ZDM temelji na medsebojnem zaupanju, dobri komunikaciji, partnerstvu pri zdravljenju
- največ rizičnih bolnikov cepijo specialisti splošne/družinske medicine (registri kroničnih bolnikov!)
- pomemben dejavnik za cepljenje posameznika je **stališče njegovega osebnega zdravnika do cepljenja**
- na odločitev glede cepljenja vpliva obisk pri DZ v sezoni pred cepljenjem

Br J Gen Pract 1997; 47: 711-4; CMAJ 1999; 160: 1137-40.

ZNAČILNOSTI CEPLJENJA V DRUŽINSKI MEDICINI V SLOVENIJI

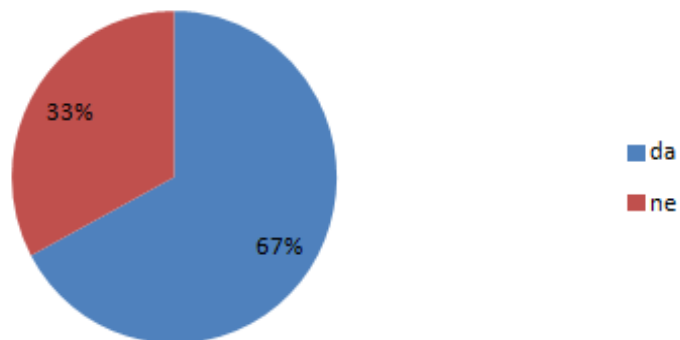
- cepljenje je **nujni in logični del** obravnave bolnika pri družinskem zdravniku (DZ)
- zdravnik DM **najbolje pozna**, mu je najbolj **dostopen**, ima z njim **najpogostejši stik**, kontinuiran in **najtesnejši odnos**
- osebni izbrani zdravnik ima **najboljši nabor podatkov** o zdravstvenem stanju in cepilnem statusu posameznika
- cepljenje proti pnevmokoku je pomemben **kazalec kvalitetne ambulantne obravnave zunajbolnišnične pljučnice**

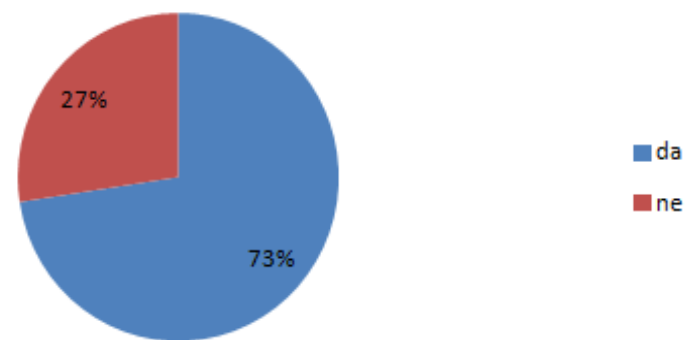
..IN KAJ MENIJO BOLNIKI?

N=254, starejši od 65 let

Ali bi se cepili proti pnevmokoku, če bi vam svetoval vaš izbrani zdravnik?

Ali bi se cepili proti gripi, če bi vam to svetoval vaš izbrani zdravnik?

ZAKAJ POTEM TAKO MALO CEPLJENIH?

Ovire/mnenja zdravnikov DM o cepljenju proti pnevmokoku:

- preobremenjenost z rednim delom preprečuje svetovanje
- cepivo predstavlja finančno oviro za paciente
- svojci starostnikov (predvsem v institucionalni oskrbi) niso pripravljeni podpreti cepljenja
- morda premalo informacij o učinkovitosti cepljenja za zdravstvene strokovnjake?

DEJAVNIKI ZA/PROTI CEPLJENJU PRI PACIENTIH

<u>PRO</u>	<u>CONTRA</u>
zaščita pred zbolevanjem , zapleti, smrtnimi izidi za bolezni, pri katerih ni znanih učinkovitih zdravil	slaba informiranost, občutek, da cepljenja ne potrebujejo
ekonomsko upravičen ukrep	odmevnost neželenih učinkov
praviloma visoka stopnja/raven zaščite	strah pred vbodom z iglo
praviloma nizka incidenca stranskih učinkov, hudi zelo redki	finančne ovire
	cepilna skepsa (Deklaracija o človekovih pravicah)

Ali se zavedamo vpliva, ki ga imamo (kot ZDRAVSTVENI STROKOVNJAKI) na cepljenje BOLNIKOV?

- **ALI SE DRŽIMO LASTNIH PRIPOROČIL?**
(DO WE PRACTICE AS WE PREACH?)

KAKO IZBOLJŠATI PRECEPLJENOST?

KAKO SPREMENITI STALIŠČA DO CEPLJENJA?

- ustvarjanje registrov kroničnih bolnikov in cepljenih v posamezni ambulanti
- transparentno, natančno, realno, etično informiranje bolnikov in javnosti
- dostop do točnih podatkov o glavnih in stranskih učinkih cepljenja
- spremljanje razvoja in raziskav na področju cepiv
- zavedanje vloge, ki jo imamo zdravstveni delavci pri cepljenju
- učinkovita organizacija cepljenja (npr. sočasno gripa in pljučnica)

CEPLJENJE PROTI PNEVMOKOKU V ČASU COVID-19

- cepivo proti pnevmokoku in cepivo proti gripi ne ščitita proti koronavirusu
- koronavirus terja svoje lastno cepivo
- čeprav cepiva proti pnevmokoku in proti gripi ne ščitita pred COVID-19 je cepljenje proti respiratornim boleznim v tem času zelo priporočljivo

»Nikoli ti niso dane sanje, brez da bi ti bila hkrati dana tudi moč, da jih uresničiš.«

(Richard Bach, foto Andrej Plešec)

Vprašanje 1

Cepljenje proti pnevmokoku moramo izvesti:

- a) ločeno od vseh drugih cepljenj, ne smemo ga kombinirati
- b) med cepljenjem proti pnevmokoku in drugimi cepljenji mora miniti vsaj 30 dni
- c) cepljenje proti pnevmokoku lahko izvedemo istočasno s cepljenjem proti gripi

Vprašanje 2

V času , ko se soočamo s COVID-19, je cepljenje proti pnevmokoku:

- a) še bolj priporočljivo za zaščito pred respiratornimi okužbami
- b) ni razlike s koristjo cepljenja v drugih sezonah
- c) manj priporočljivo kot v drugih sezonah

Vprašanje 3

Cepljenje proti pnevmokoku za starejše od 65 let je

- a) brezplačno
- b) 50% plača država in 50% posameznik
- c) je v celoti plačljivo razen v izjemnih primerih